

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 198

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA URAVE: 25-67 in 28-67
CELEJE, Prešernova 2. tel. 280
LJUBLJANA: 45-91

Maribor, ponedeljek 2. septembra 1940

NAROČNINA NA MESEČ
Prejemanje v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 20 din.
POŠTNI ČERKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Teden srditih letalskih napadov

Ob koncu preteklega tedna so bili tako z nemške kakor z angleške strani izvršeni najhujši letalski napadi, katerih glavni cilj sta postala London in Berlin

WASHINGTON, 2. septembra. Ass. Press. Po soglasnih poročilih iz Anglije in iz Nemčije, so dosegli nemški letalski napadi na Anglijo koncem preteklega tedna svoj najvišji višek v vsem zadnjem mesecu, odkar se ti napadi stalno ponavljajo. Pretekli teden je pa bil značilen tudi po tem, da so pričela nemška letala direktno napadati London, angleška pa Berlin, na katerega so v štirih nočeh metala bombe. Zdi se, da je sedaj pri vseh poletih glavni nemški cilj London, angleški pa Berlin in da se bodo ti napadi v prihodnjih dneh še stopnjevali.

Nemške letalske akcije nad Anglijo

BERLIN, 2. sept. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo:

Neka podmornica je potopila moderno angleško 15.000 tonsko pomožno križarko »Dunvegan Castle«. S tem uspehom je uspelo nemškim podmornicam v zadnjih treh dneh potopiti nad 100.000 brutto-registrskih ton sovražnega ladijskega prostora. Dne 31. avg. in v noči na 1. sept. so naša bojna in lovska letala ponovno nenadno napadla Veliko Britanijo. Bombardirana so bila letališča v grofijah Kentu in Essexu, pristaniške naprave in dokli ob ustju Temze in v Liverpoolu ter tovarne oboroževalne in letalske industrije v srednji Angliji. Številni požari so pričali o velikem učinku teh napadov. Pri tem so se razvile tudi hude letalske borbe, pri katerih je bilo sestreljenih 116 sovražnih letal. Miniranje angleških luk se je nadaljevalo. V noči na 1. september so angle-

ška letala znova prodrla nad Porurje in proti Berlinu in so na več krajih vrgla bombe, ki pa so povzročile le prav neznamno gmožno škodo. Nikjer niso bili zadeti vojaški objekti. Naše protiletalsko topništvo je z intenzivnim obrambnim ognjem zadržalo sovražna letala, ki so napadla Berlin, da niso mogla bombardirati mestnega področja. Nekaj bomb je padlo izven mesta na nezazidani teren. Skupno je sovražnik včeraj izgubil 133 letal. Izmed teh je bilo 116 sestreljenih v letalskih spopadih, 3 je sestrelilo protiletalsko topništvo, 14 pa jih je bilo uničenih na letališčih. Nadalje je uspelo uničiti 74 zapornih balonov. 32 nemških letal se ni vrnilo na svoja oporišča.

BERLIN, 2. sept. DNB. V toku včerajšnjega dneva so bili poslani ponovno močni oddelki nemških letalskih enot proti Angliji.

Zadnje angleško uradno poročilo

LONDON, 2. sept. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi objavilo: »Čeprav so bili tekom pravkar pretekle noči sovražni poleti nad Anglijo pogosti, je vendar povzročena škoda razmeroma majhna. Glavni napadi so veljali Bristolskemu pristanišču in Walesu. Vržene so bile visokoeksplozivne bombe in je nastala v nekem južnoangle-

škem mestu precejšnja škoda. Bilo je precej ranjenih in nekaj mrtvih. Sicer so padle bombe izolirano.« Poprejšnji komunikacije je javil, da je bilo tekom včerajšnjega dneva sestreljeno nad Anglijo 25 nemških ter 15 angleških letal, vendar pa, da so se rešili vsi angleški piloti, razen 5.

Letalske izgube v prvem letu vojne

Tako Nemci kakor Angleži so objavili za prvo obletnico vojne podatke o svojih lastnih in sovražnih izgubah — Med obojimi podatki so velike difference

BERLIN, 2. sept. DNB. Statistika uspehov in izgub nemškega letalstva v prvem letu vojne daje najlepšo sliko o premoči modernega načina vojskovanja. Po tej statistiki so izvršila nemška letala okoli 3500 poletov, in to v 220 dneh. V tem času so odvrгла okoli 5 milijonov bomb v skupni teži nad 75.000 ton. Potopljenih je bilo nad 500 sovražnih vojnih, trgovskih in transportnih ladij s skupno tonažo nad 2 milijona ton, poškodovanih pa nadaljnjih 700 ladij s skupno tonažo 3,5 milijona ton. V teku prvega vojnega leta je bilo uničenih 1050 nemških letal, v istem času pa so Nemci uničili okoli 3100 sovražnih letal v bojih v zraku, 3850 pa s protiletalskimi topovi in na tleh. Na ta način znašajo skupne izgube sovražnikov doslej okoli 7000 letal. Nemška lovska in bojna letala so uničila nad Anglijo 155 zapornih balonov. Nemško protiletalsko topništvo je uničilo več ko 400 tankov, potopilo 10 sovražnih vojnih in trgovskih ladij, poškodovalo pa 30 ladij. Dve nemški lovske eskadrilji sta dosegli vsekakor rekord, ki znaša okoli 300 uničenih sovražnih letal. Sedem nemških letalcev je uničilo več ko 20 sovražnih letal. Deset nemških pilotov je preletelo v tem času nad 10 milijonov km, t. j. vsak nad en milijon.

LONDON, 2. sept. Reuter. Sinoči je

objavilo letalsko ministrstvo uradne številke o izgubi angleških letal v prvem letu nove vojne in prav tako tudi številke nemških sestreljenih letal. Po teh podatkih je izgubila: nad Francijo, Holandijo in Belgijo v tem času Nemčija 2.378 letal, Anglija pa 459; nad Anglijo: Nemčija 1409 letal, Anglija 315; nad Nemčijo: Nemčija 27 letal, Anglija 154; nad Severnim morjem: Nemčija 22, Anglija 23; nad Skandinavijo: Nemčija 78

letal, Anglija 67. Skupno je torej v pravkar preteklem letu Nemčija utrpela izgubo 3.914 letal, Anglija pa 1.009. K nemškim izgubam niso vštete nemške izgube nad Poljsko. Po poljskih podatkih je znašala ta izguba okoli 300 nemških letal. Ministrski predsednik Churchill je poslal ob prvi obletnici vojne čestitko angleškemu letalskemu poveljstvu, v kateri je dejal, da angleško letalstvo »trga sovražnemu letalstvu premoč v zraku postopoma

Nova podonavska komisija

LONDON, 2. septembra. 1940. Reuter. Vse podonavske države so, po včerajšnjem poročilu z Dunaja, prejele vabilo, da v bližnjih dneh pošljejo svoja zastopstva na Dunaj, kjer se bo ustanovila nova mednarodna podonavska komisija, ki ne bo imela ničesar skupnega z medna-

rodno podonavsko komisijo, kakor je bila ustanovljena po versailleski pogodbi. Kakor znano sta bili v dosedanji podonavski komisiji zastopani m. dr. tudi Vel. Britanija in Francija. S priključitvijo Besarabije je postala podonavska država tudi Sov. unija.

Torpediran parnik z angleško deco

LONDON, 2. septembra. Reuter. V petek je na Atlantiku neka nemška podmornica torpedirala neki angleški parnik, ki je vozil 320 otrok v Kanado. Včeraj so vse otroke pripeljali nazaj v neko severno-angleško pristanišče. Glede podrob-

nosti navajajo, da je bil parnik dvakrat torpediran. Otroke, ki so pokazali sijajno disciplino, ker so se že preje vadili v ukrcavanju v rešilne čolne, so kar v pidžamah spravili v rešilne čolne. Nekateri so rešili tudi igrače. Ko je bil četrty rešil-

Podrobnosti o napadih na Anglijo

LONDON, 2. septembra. Reuter. London je imel danes ponoči mirno noč in ni bil dan noben znak za alarm, šele davi proti jutru je bil dan znak za alarm. — Včeraj je bilo nad Anglijo le nekaj posameznih sovražnih letal, ki se jim je posrečilo prebiti se skozi zapore. Toda tudi ta so našli na velik odpor stal in so bila končno pregnana. Pri tem je padlo nekaj bomb na neko jugozahodno mesto in je bilo poškodovanih nekaj zgradb in neka cesta. Neko letalo je vrglo 3 bombe v bližino nekega severovzhodnega mesta; padle pa so na obalo oziroma v morje. — Nekaj vžigalnih bomb je padlo na kraje v južni Angliji ter v Walesu. Včeraj podnevi sta bila dva glavna poskusa sovražnih

letal prebiti se skozi zračno zaporo in priti nad London in v notranjost Anglije. Vnele so se letalske bitke nad Kentom, Surreyem in Essexom, v teku katerih je bilo sestreljenih 25 nemških letal. Lastne izgube znašajo 15 lovcev, od česar je se 10 pilotov rešilo. Nekaterim bombnikom se je posrečilo priti nad ustje Temze, kjer so vrgli nekaj bomb in je bila poškodovana neka železniška proga. Samo pri tem poskusu predora je bilo sestreljenih 11 nemških letal. Drugi poskus predora je bil včeraj zgodaj popoldne in je nekaj letal prispelo do Croydona, kjer je bilo vrženih nekaj bomb brez posebne škode. Angleški lovci so nato letala pregnali.

Angleški napadi na Berlin in Nemčijo

LONDON, 2. septembra. CBC. Dasi še ni uradnih komunikacij, poročajo vendar novinske agencije, da je bil izvršen danes ponoči žurni angleški bombni napad na nemško daljnostrežno topništvo ob Kanalu. Tako poročajo očividci, da so včeraj zvečer opazili mnogoštevilne eskadrilje angleških bombnikov, kako so preleteli Rokavski preliv, nakar so se na francoski obali pojavili refleksi svetilnih padal, nemških žarometov, zabijali topov in žareče eksplozije bomb. Vse to je trajalo nad 2 uri in je bilo, kakor pripoveduje očividec, »lepše kakor umetni ogenj rakete«, le da je bil rajši tostran Kanala, kakor onostran. Nadalje javljajo novinske agencije, da je imel nocoj Berlin enourni zračni napad. Nevtralni poročevalci poročajo davi, da so iz centra opazili ognjene zublje v severozahodnem delu Berlina, dočim Nemci javljajo, da v področju samega Berlina ni bila vržena nobena bomba. Pravtako javljajo novinske agencije, da so angleška letala nocoj ponovila svoj

napad na severno Italijo. — LONDON, 2. septembra. Reuter. — »Baseler Nachrichten« javljajo, da so letala RAF v petek ponoči bombardirala vojaške objekte v Berlinu, zlasti elektrarne, in da je neka bomba padla pred uredništvo nekega znanega lista. Dalje so bili bombardirani okrajji Berlina: Spandau, Neuheim ter Siemensstadt. Prav tako poročajo španski listi, da sta bila bombardirana Siemensstadt ter Spandau, kjer so nastale eksplozije »kakor da bi prišel konec sveta«. Dalje so bili bombardirani objekti elektrarn, letalske tovarne in letališča. Napad je prišel popolnoma nepričakovano, ker je bilo slabo vreme. Nadalje so padle tempirane bombe blizu postaj podzemeljske železnice in so ameriški listi javili, da je bil ustavljen ves promet na berlinskih podzemskih železnicah. — Končno so bili bombardirani dokli v Emdenu, dalje Köln, Ham, bencinski rezervoarji v Rotterdamu ter Cap Gris Nez. — Dve angleški letali se nista vrnila.

ma in z velikimi naporji, zato pa nič manj stalno.

LONDON, 2. septembra. Reuter. Sinoči je moskovski radio v svojem običajnem poljudnem predavanju ruskemu narodu podajal tudi bilanco dosedanje vojne. Citiral je mnenje ameriških listov, zlasti ono »New York Herald Tribune«, ki je ob obletnici zapisala, da se doslej še ničesar ni zgodilo, kar bi kazalo na to, da bi bilo mogoče Anglijo premagati, ter mnenje dopisnika »New York Timesa«, Baldwina, ki je zapisal, da zavisi uspeh Nemčije od uničenja angleškega letalstva in brodogradnje, kar se pa doslej še ni zgodilo in da tudi ni znakov, da bi se to zgodilo že v doglednem času.

ni čoln z otroki že v morju, je izgledalo, da bo mogoče ladjo še rešiti. Toda nastala je še tretja eksplozija, nakar so vse otroke spravili v rešilne čolne. Otroke so kmalu našle na pomoč poklicane vojne ladje, vendar pa je nekaj čolnov še bilo dilo po razburkanem morju in so otroci trpeli zaradi morske bolezni, predvsem pa zaradi pomanjkanja vode, dokler jih niso končno rešili. V Angliji je ta vest prvo razumljivo razburjenje kmalu pomirila, v Kanadi pa je dal izraza ogorčenju kanadski ministrski predsednik Mackenzie King in prav tako tudi kanadski mornariški minister, ki je podčrtal občutek hvalečnosti, da so vsi otroci rešeni. Današnji londonski listi prinašajo slike rešenih otrok ob priliki njihove vrnitve. Ubit je bil samo neki mornar.

Romunija po dunajski razsodbi

V Romuniji se pojavlja vedno večji odpor proti izročitvi severnega dela Transilvanije Madžarski — Vlada pa je že odredila pričetek izpraznitve

BUKAREŠTA, 2. sept. Ass. Press. Po soglasni sodbi je položaj v Romuniji skrajno napet, zlasti glede razporeditve romunske javnosti, ki se nikakor ne more pomiriti z žrtvijo, ki je bila Romuniji naložena z dunajske razsodbe. Povsod se kažejo znaki odpora proti vladi, ki je razsodbo sprejela. Vlada sama stalno zaseda in išče izhoda iz nastalega položaja. Vlada skuša javnost pomiriti z dokazovanjem, da je bila primorana postopati tako, kakor je postopala, in da ji zlasti zaradi sovjetske nevarnosti ni ostal noben izhod iz te zagate. Trenutno vendar še ni mogoče prerokovati, ali se bo vladi posrečilo obvladati nastali položaj. Posebno nevaren je ta položaj v ozemlju, ki ga mora Romunija odstopiti Madžarski. Tam se zbirajo vojaki in kmetje v čete, ki izjavljajo, da se bodo izročitvi uprle in branile svojo zemljo do zadnjega. Ponekod kopljejo tudi strelske järke. Istočasno se čuti po vsej Romuniji močno gibanje ekstremistov, zlasti levih.

NEMIRI IN DEMONSTRACIJE
BUKAREŠTA, 2. septembra. Ass. Pr. Vključno zagotovilo romunskega zunanj. ministra, da so nove meje Romunije zagarantirane po osovinskih velesilah, so se včeraj po vsej Romuniji demonstracije in nemiri nadaljevali v taki meri, da je moral notranji minister izdati oklic, po katerem se bo najstrožje postopalo proti vsem onim, ki ljudsko razpoloženje zlorabljajo. Demonstracije je pričela vseučilišna mladina v Bukarešti, kjer je bilo poslano na ulice vojaštvo. Ogrone demonstracije so bile tudi zlasti v Severni Transilvaniji, posebno v Klužu ter Brašovu. Voditelj transilvanskih Romunov Maniu je poslal vodji rajha ter duceu brzojavki, v katerih razlaga, da ljudstvo odklanja sklep dunajske konference. Takaj nato je odpotoval v Kluž. Vodja ro-

munske delegacije na dunajskih pogajanjih, Pop, je pa dejal, da romunska delegacija na Dunaju sploh ni prišla do besede, ker je bila tam samo opazovalec. Ne glede na vse to nerazpoloženje širokih romunskih množic pa so včeraj popoldne romunsko čete že pričele evakuacijo severne Transilvanije.

GOVOR VALERJA POPA
BUKAREŠTA, 2. sept. Radior. Opolno-močni minister Valer Pop, delegat romunske komisije pri pogajanjih in pri razsodbi na Dunaju, je imel sinoči po radiu govor, v katerem je orisal dogodke preteklega tedna. Ko je orisal delo konference in stališče romunske delegacije, ki je odklonila pretirane madžarske zahteve glede Transilvanije, je Valer Pop dejal, da se je Romunija kljub temu izrazila pripravljeno preučiti etnični problem madžarskega in romunskega prebivalstva, ki naj bi se rešil tako, da ne bi prevladalo načelo teritorija brez ozira na etnični položaj. Dalje je Valer Pop govoril o dunajski razsodbi in dejal, da romunska delegacija na Dunaju ni mogla v celoti uveljaviti tezo Romunije in je bila zaradi tega postavljena pred alternativno, da sprejme ali ne sprejme sklep razsodbe, in to brez vsakih pogojev. Ob koncu svojega govora je Pop pozval romunski narod, naj se loti takoj obnovitvenega dela pod okriljem širokih in stvarnih nemško-italijanskih garancij v pogledu nedotakljivosti romunskega državnega ozemlja. Prav tako naj se romunski narod zbere složno tudi okoli kralja, simbola Romunije.

RAZMEJITVENA KOMISIJA
BUDIMPEŠTA, 2. sept. ZPV. Madžarsko-romunska razmejitevna komisija se je formirala že včeraj popoldne. Naloga komisije je določiti novo mejo med Romunijo in Madžarsko tudi v podrobno

stih. Poleg tega je naloga te komisije določiti tudi vse modalitete glede umika romunske vojske in zasedbe odstopljenega ozemlja po madžarskih četah. Madžarska vlada pa je sklenila izvesti takoj tudi demobilizacijo rezervistov, ki so bili vpoklicani zadnje dni zaradi romunsko-madžarske napetosti. Odpust se je že pričel danes.

PRIPRAVE ZA EVAKUACIJO
RIM, 2. sept. ZPV. Po uradnem romunskem poročilu je že vse pripravljeno za umik romunske vojske in upravnih oblastev iz onega dela Transilvanije, ki pripada po dunajski razsodbi Madžarski. Po zadnjih poročilih agencije Stefani so se romunske čete na sami meji že pričele umikati in razoroževati tudi mejo samo.

OBSEG Odstopljenega ozemlja
BUKAREŠTA, 2. sept. ZPV. Ozemlje severnega dela Transilvanije, ki ga je dunajska konferenca velesil osi prisodila Madžarski, meri približno 44.000 kvadratnih kilometrov.

ODHOD CIANA IN RIBENTROPPA
DUNAJ, 2. sept. ZPV. V soboto sta imela italijanski zunanji minister grof Ciano in nemški zunanji minister von Ribbentrop še daljšo konferenco, nakar se je grof Ciano odpeljal nazaj v Rim.

BERLIN, 2. septembra. DNB. Zunanji minister v. Ribbentrop se je danes popoldne vrnil z Dunaja v Berlin na poročanje vodji rajha. Italijanski zunanji minister grof Ciano je ob zapustitvi nemškega ozemlja z meje poslal nemškemu zunanjemu ministru pozdravno brzojavko, v kateri je podčrtal zadoščenje, da je mogel v imenu Italije sodelovati na delu pravice, kakor ga predstavljajo dunajski zaključki.

za Nemčijo. Prav tako je na drugem mestu takoj za Nemčijo tudi glede števila konj, mezg, oslov itd.

Za rekonstrukcijo angleške vlade

NEW YORK, 2. septembra. Ass. Press. Londonski list »Sunday Pictorial« se v svojem uvodniku energično zavzema za naglo reorganizacijo Churchillove vlade, da se izločijo iz nje vsi neodločni elementi. List pravi, da je Beaverbrook edini, ki je kot član vojnega kabineta na svojem mestu, ostro se pa obrača proti Chamberlainu in Halifaxu, katerima očita malomarnost v prvem času vojne, ki je povzročila, da Anglija ni bila nanjo dovolj pripravljena. Tudi Attlee in Greenwood nista dovolj močna, da bi mogla igrati tako važno vlogo v vojnem kabinetu.

ARGENTINSKA VLADNA KRIZA
BUENOS AIRES, 2. sept. DNB. Nova argentinska vlada še ni dokončno sestavljena, ker je Lareta, kateremu so ponudili zunanje ministrstvo, to ponudbo odklonil. Zdi se, da bo sedaj ponudeno to ministrstvo de Rocci.

POLOŽAJ V ALZACIJI
STRASBOURG, 2. septembra. Ass. Press. Pokrajinski vodja Alzacije je dejal, da vlada v deželi vzajemnost, 60.000 Alzacianov, ki so se umaknili, se iz Francije še ni vrnilo, 100.000 Alzacianov pa ne bo moglo uživati polnih pravic državljanstva.

Smrtna nesreča v Savinjski dolini

KOLESAR BREZ LUČI ZAVOZIL V AVTO IN MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO UMRL
Celje, 2. septembra. Sinoči se je 21 letni posest, sin Franc Gajšek peljal s kolesom, na katerem je imel tudi svojo zaročenko Angelo Brunšek, iz St. Pavla proti St. Rupertu. Na kolesu ni imel luči. V smeri iz Vranskega je medtem pripeljal osebni avto ljubljanskega stavbenika Angela Battelina. Na križišču pred Petkovo hišo v St. Rupertu je Gajšek v temi zadel v avto. Blatnik je Gajška sunkovito odbil, da je obležal na cesti s težkimi notranjimi poškodbami. Ponesrečenca je Battelino takoj naložil na svoj avto, da ga prepele v celjsko bolnišnico. Toda Gajšek je že med prevozom umrl ter ga je g. Battelino odpeljal na celjsko okoliško pokopališče. Angela Brunškova pa je po srečnem naključju dobila samo lažje poškodbe. Kot je bilo ugotovljeno na licu mesta stavbenika Battelina za tragični slučaj ne zadene nobena krivda.

Vsa ekvatorialna Afrika za de Gaullea

LONDON, 2. septembra. Reuter. Včeraj se je pridružila generalu de Gaulleu še zadnja provinca Gabon, s čimer je sedaj na njegovi strani vsa francoska centralna ekvatorialna Afrika. Gabon je važen, ker je pokrajina primorska in razpolaga z dvema važnima pomorskima lukama. Tudi Senegal je poslal vdanostno brzojavko de Gaulleu.

HERTZOGOV PREDLOG ODBIT
CAPE TOWN, 2. septembra. Reuter. Predlog opozicijskega južnoafriškega politika generala Hertzoga, naj bi Južna Afrika takoj sklenila mir z Nemčijo in Italijo, je včeraj južnoafriški parlament zavrnil s 83:65 glasovi.

RAZDOR MED VICHYJEM IN LONDONOM

CURIH, 2. septembra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Londona, da ni še nobenih znakov, po katerih bi bilo mogoče pričakovati izboljšanje razmerja med Anglijo in Francijo. Paul Morand, ki vodi v imenu višjske vlade pogajanja z angleško, se še vedno ni vrnil v London. Očitki, ki jih izreka Vichy zaradi prestopitve kolonije Čad in drugih na stran Angležev, dokazujejo, da je treba nasprotno pričakovati še vse večji razdor med Vichyjem in Londonom.

10 MILIJONOV DOLARJEV ZA OMI-LJENJE BEDE

WASHINGTON, 2. septembra. CNP. Američani so doslej darovali za omiljenje vojnih grozot v vojno zapletenim državam od zadnjega septembra do danes 10 milijonov dolarjev. Notranje ministrstvo USA je objavilo, da znaša ta vsota od 6. septembra 1939. do 31. avgusta 1940. točno 9.770.000 dolarjev.

POTOPLJENA IRSKA LADJA

LONDON, 2. septembra. Reuter. Včeraj je bila bombardirana južnoirska ladja »Loch Rion«. Ladja se je potopila. Dve sovražni letali sta vrgli na ladjo štiri bombe.

DAR AMERISKEGA VELEPOS-LANIKA

LONDON, 2. septembra. Reuter. Ameriški veleposlanik v Londonu je včeraj izročil kot dar svoje soproge angleškemu Rdečemu križu nov reševalni avto. Naznanil je, da bo sledila vrsta novih pošilk.

POLOŽAJ V INDOKINI

TOKIO, 2. sept. DNB. »Asahi Šimbun« poroča, da je z ozirom na zadnje dogodke v Indokini pristanišče Hajfong zaprto. Zaprto je bilo zaradi tega, da bi se preprečil prihod tujih ladij.

KATASTROFA AMERISKEGA POTNIŠKEGA LETALA

LONESVILLE, 2. septembra. NBC. O priliki katastrofe potniškega letala v L'Onesvilleu, Virginiji, USA je bilo ubitih 25 ljudi. Med njimi tudi znani izolacionistični senator Landeen.

NOVA KANADSKA VOJNA LADJA

OTTAWA, 2. sept. Reuter. Včeraj so splovili novo kanadsko vojno ladjo tipa tkzv. korvete.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno. Toplota se ne bo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura 19, danes najnižja 11,4, opoldne 19.

Boji med Italijani in Angleži

RIM, 2. sept. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Skupine naših letal so bombardirale na vzhodnem Sredozemskem morju sovražni konvoj, ki ga je spremljalo nekaj vojnih ladij. Neka ladja je bila zadeta in močno poškodovana. Naše kolonijske čete so zavzele Buno, važno križišče karavanskih cest v Keniji, 90 km daleč od Mojale. Sovražna letala so napadla razne kraje v Cirenaiki, kjer je bilo skupno ubitih 7, ranjenih pa 8 Italijanov in domačinov, ter v Vzhodni Afri-

ki, kjer so bili ubiti 3, ranjenih pa 5 italijanskih vojakov in domačinov. Gmotna škoda je neznatna. Sovražna letala so napadla tudi letališče v Cagliariju. Z bombami so zadela in poškodovala vogal poveljniškega poslopja in dve letali na vzletišču. Na letališču ni bilo ne mrtvih ne ranjenih.

KAHIRA, 2. sept. Egiptska uradna agencija. Letala RAF so bombardirala 7 letališč v Libiji, pomorsko oporišče Tobruk in El-Gasalla. Vsa letala so se vrnila, vključno italijanskim lovcom.

Nagle priprave USA na vojno

WASHINGTON, 2. sept. NBC. Obrambni svet pri vojnem ministrstvu USA je včeraj objavil, da se ameriška vojna industrija z velikanskimi koraki bliža stanju, ki bo krilo vse vojne potrebe v primeru sile. Velikanski napredek je zaznamovali posebno v pospešeni graditvi tovarn vojne industrije. Ob koncu tekočega leta se bo povečala letalska produkcija za 50% na-

pram današnjemu stanju. Silno se kopičijo zaloge za vojno važnih surovin. Tako je vskladiščenih že 416.000 ton kavečuka. Prav tako tudi že 75% količine mangana, kolikor bi ga USA takoj potrebovala ob eventualnem izbruhu vojne. Nabave pa se vršijo v vedno večjem tempu dalje, da bi bilo v primeru potrebe vse pri roki.

V Sofiji postajajo že nestrpni

SOFIJA, 2. sept. ZPV. V bolgarskih listih se opaža neka nervoznost zaradi dolgega trajanja pogajanj med Romunijo in Bolgarijo o vprašanju odstopitve južne Dobrudže. Listi naglašajo, da je treba pogajanja pospešiti in izročiti južno Dobrudžo Bolgariji istočasno, kakor bo odstopljen severozahodni del Transilvanije Madžarski. V nasprotnem primeru naj Bolgarija zahteva razsodbo. V zvezi s tem se

zdi, da bo nadaljnje delovanje konference v Craiovi sedaj pospešeno in v kratkem končano. Pogodba sama je baje v glavnem že sestavljena in je treba določiti samo še neke nevažne podrobnosti, nakar bo podpisana po obeh delegacijah, romunski in bolgarski, kar se bo na vsak način zgodilo še tekom tega tedna. Zdi se, da bo južna Dobrudža tudi takoj nato odstopljena Bolgariji.

Francija navezana na lastno hrano

CLERMONT FERRAND, 2. septembra. Havas. Francija je sedaj prisiljena na posluževati se svojih lastnih prehranjevalnih sredstev. Na področju poljedelstva je bila Francija pred vojno ena izmed prvih držav producentk ne samo v Evropi, ampak sploh na svetu. Francija pa mora upoštevati nasledke vojne in s tem povečano po-

trošnje mesnih izdelkov, dasi so ti bili po večini uvoženi od zunaj. Glede živinoreje Francija ni doživela v vojni nobene katastrofe, ampak je še vedno bogata na rezervah goveda, tako da razpolaga po najnovejših podatkih s 16.200.000 kravami in voli. Glede prašičev stoji Francija s 6.600.000 rilci kot prva država v Evropi takoj

Novice

Važne odločitve za mizarsko in tekstilno delavstvo

Od Delavske zbornice smo prejeli: Arhiva mizarskega delavstva, katero vodi Delavska zbornica s strokovnimi organizacijami že tretje leto, se bliža uspešnemu zaključku.

Mizarsko delavstvo je stremelo za spoznavno ureditvijo delovnih pogojev v mizarski stroki, ni pa našlo razumevanja pri pretežni večini delodajalcev, vsled česar je večina mizarskega delavstva zaprosila kr. bansko upravo, da predpiše tarifno lestvico, ker odklanjajo delodajalci sklenitev kolektivne pogodbe.

Pretekli četrtek je sklicala Delavska zbornica strokovne organizacije mizarskega delavstva na posvetovanje, na katerem je bil izdelan in utemeljen predlog za tarifno lestvico, ki je bil v petek izročen in

razložen zastopnikom kr. banske uprave s prošnjo, da se tarifna lestvica nujno uveljavi.

Mizarsko delavstvo pričakuje, da bo ugodeno upravičenim zahtevam ter izvršen predpis tarifne lestvice in tako onemogočena nelojalna konkurenca posameznih podjetij na račun zaslužka delavstva.

Prav posebno pažnjo pa posveča Delavska zbornica težkemu položaju tekstilnega delavstva in je 18. in 19. avg. imela dve konferenci s predstavniki strokovnih organizacij in delavskimi zaupniki tekstilnih podjetij v Mariboru in Kranju. Na podlagi sklepov teh konferenc je dala iniciativo za sklicanje posebne ankete pri kr. banski upravi, ki se bo vršila v torek, 3. septembra. Pretekli petek pa je Delav-

ska zbornica skupno s strokovnimi organizacijami izdelala predloge za to anketo, v katerih predvideva način nujne pomoči od redukcij prizadetemu delavstvu, dalje postopek za slučaj nadaljnjega omejevanja obratovanj, potrebo ustanovitve posebnega podpornega fonda za od redukcij prizadeto delavstvo ter ureditev medsebojnih odnošajev z enotno kolektivno pogodbo.

Ker se nahaja tekstilno delavstvo v izredno težkem položaju, upamo, da bodo stavljeni predlogi z razumevanjem sprejeti od delodajalcev, da pa bodo tudi naše javne ustanove ukrenile vse za takojšnje odpravo tekstilnemu delavstvu, kateremu bo najbolj pomagano, če se mu zajamči redna zaposlitev.

e Stekel pes je pasiral te dni celjski okraj. Pritepel se je iz gornjegrajskega okraja. Pes je 1 leto star in je imel črno dolgo dlako. Pokončan je bil v Litiji in je bila ugotovljena steklina. Osebe, ki bi bile event. napadene od psa, so v nevarnosti, da zbolijo za steklino. Naj si takoj poiščejo pomoč.

e Darilo. Socialnemu skladu Matka Smida pri Sokolskem društvu Celje-matici je daroval g. dr. Konrad Smid iz Beograda 300 din. za kar mu izreka društvena uprava najiskrenejšo zahvalo.

o Odpuščanje srednješolskih profesorjev. Z odlokom ministra prosvete dr. Antona Korošca je bilo odpuščenih na različnih gimnazijah 8 suplentov in 4 uradniki prosvetnega ministrstva. Bili so levičarsko usmerjeni.

o Za načelnika za srednješolstvo v prosvetnem ministrstvu je imenovan Janko Leskovšek, dosednji inšpektor v prosvetnem ministrstvu, ki je svoj čas služboval kot profesor v Mariboru.

o Pri soboškem okrožnem sodišču je postavljen za sodnega pripravnika Ivan Zoister.

n Rezervni podoficirji iz Slovenije. Ki se nameravajo udeležiti svečanosti odkritja spomenika blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, se zbirajo 6. septembra ob 8. zjutraj pred Narodnim domom, odkoder bo skupni odhod na slavnostni prostor. Posameznikom dostop na slavnostni prostor ne bo dovoljen, ker se isti ob 9. zapre. Obležka temna z znakom.

n Delavsko gledališče bodo ustanovili v Zagrebu. Kot priprava na to bo v kratkem odprtjen tečaj, v katerem si bodo delavci nabrali za to potrebno znanje.

n V starosti 106 let je umrl v Skoplju eden izmed najstarejših četnikov Brajan Melović.

n Pri svetilniku Tijaševca blizu Biograda na moru je brod »Lika« trčil v mornarico »Zagreb«, ki je vozila opako in cement. Jadrnica se je naglo položila, posadko so rešili.

n V stavko so stopili rudarji v premagovniku Radljevo pri Obrenovcu. Lastnik rudnika je Stanoje Putnik iz Beograda. Že več kakor mesec dni delavcem ni bila izplačana mezd, razen tega pa je bil odpuščen upravni inženir Anton Goricki, tako da je delavstvo zadnji čas delalo brez pravega strokovnega nadzorstva.

n Cene za izvoz prašičev so povišane z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo, in sicer za prašiče nad 160 kg (razred A) na 14 din, od 140-160 kg (razred B) na 13,70 din, oboje za kg žive teže franco nemška meja.

n Smrtno se je ponesrečil na progi blizu postaje Sunja zavirač tovornega vlačila Ilija Gregorič, star 28 let. Spodrsnilo mu je, tako da je padel pod vlak, kolesa so mu odrezala obe nogi pod kolkom.

n V Mihaljevu pri Vraždinu sta se sprla sovaščana Vid Zebec in Dragotin Hrvatič. Zebec je nasprotniku z nožem razparal trebuh, da so mu izstopila čreva ter je v bolnišnici umrl.

Uvedba dvoletnega kadrskega roka

UREDBA O IZPREMEMBI IN IZPOPOLNITVI ZAKONA O USTROJU VOJSKE IN MORNARICE

Ministrski svet je izdal uredbo o izpremembi in izpopolnitvi zakona o ustroju vojske in mornarice. Po tej uredbi se služba v stalnem kadru prične najkasneje v onem koledarskem letu, v katerem je rekrut dopolnil 21. leto starosti in traja dve leti. Za rekrute-dijake je določen sedaj rok 12 mesecev (prej 9), če v tem roku polože izpit za rezervnega podporočnika. Kdor ga ne položi, bo služil 18

mesecev. Rekruti-dijaki, ki v smislu zakona o ustroju vojske in mornarice (§ 12, 2 odst. 2 točke) nimajo pravice postati rezervni oficirji ali rezervni vojni uradniki služijo poln rok — sedaj 18 mesecev. Nekaj olajšav je danih izseljencem, povišane so tudi plače, podoficirjem, izpremenjeni so pogoji polaganja izpitov za komandantske čine in uvaja se generalštabna stroka.

Celje

Pomagajte težko prizadetim dijakom!

Celjska realna gimnazija je ena najštevilnejše obiskanih srednjih šol v Sloveniji. Že več let silijo na dan glasovi, da bi se glede tehniških prostorov te šole kaj ukrenilo. Žal je doslej ostalo vse le pri lepih besedah. Letos se bo blizu 250 prvošolčkov gnetlo v 4, morda 5 tesnih učilnicah. Celje s svojim velikim zaledjem (vsa Savinjska dolina, Vitanje, tja do Poljčan in do Save pri Zidanem mostu) producira to veliko število večinom zelo nadarjenih otrok za 1. razred. Žal se je doslej smatralo, da so ti malčki (10—12 let stari!) najbolj sposobni za pouk v popoldanskih urah! Izkušnje preteklih let pa kažejo, da je iz zdravstvenih in mladinoslovnih razlogov napačno, da se najmlajši dijaki morajo voziti v poznih večernih urah domov. Žal je pač tako, da roditelji ne zmorejo oskrbovalnine in je nujno pošiljanje otroka z vlakom v šolo, n. pr. iz Poljčan, iz Šoštanj, iz Zidanega mosta (ali celo iz Trbovelj!). Neka 10-letna deklica je prihajala n. pr. v Polj-

čane po večernem pouku šele ob pol 22. uri z zadnjim večernim vlakom! Kdo tako pot zmore laže: ali 10letnik ali 15-ali večletnik? Če pomislimo na zimski čas, je prav gotovo, da starejši zmorejo tako pot laže kot otroci v nežni starosti. Roditelji teh otrok »s proge« prosijo ugl. ravnateljstvo, da letos uredi pouk tako, da bodo oddaljeni učenci zlasti nižjih razredov deležni dopoldanskega pouka, ki omogoča intenzivnejši študij in zmanjšuje hude napore in nevarnosti ponočnih voženj z vlakom. Hvaležni bodo za tako uvidevnost roditelji in dijaki, ki največ trpijo! — Roditelji.

Ljubljana

Ljubljanska nedelja v znamenju veleseljma

Včerajšnja ljubljanska nedelja je bila vsa v znamenju veleseljske prireditve. Dočim se je prejšnje nedelje ob tako krasnem vremenu mesto popolnoma izpraznilo, je vladala včeraj ves dan velika živahnost. Ogledalo si je razstavo poleg Ljubljančanov še polno gostov iz bližnjih in daljnih krajev.

Na razstavišču samem je bilo že od jutra živahno vrvenje, ki je proti popoldnevu zaradi prevelike vročine v paviljonih nekoliko popustilo. Popoldne pa so se paviljoni spet napolnili in je bilo v njih kot v panjih. Občinstvo je z velikim zanimanjem ogledovalo vse razstavišče, posebno zanimanje pa so vzbudile posebne razstave. Povečana razstava aktivne in pasivne obrambe pred napadi iz zraka, ki je od one spomlad pred popoldnevo preurejena, je bila ves dan polna ogledovalcev. V prvem delu je razstavljena zdravstvena kemična služba, v drugem prostoru so modeli zaklonišč in podstrešij, poleg tega je še polno drugih pripomočkov, ki kažejo kako se najuspešneje obvarujemo pred napadi iz zraka. (Da vzbuja ta razstava takšno zanimanje ni čuda, saj si ljudje vedno najraje ogledujejo tisto, kar je najbolj potrebno, da si ohranijo golo življenje.) Obilo priznanj so bile deležne tudi razstave zobne tehnike, ki so jo priredili zobni tehniki v proslavo 30 letnega obstoja njihovega strokovnega društva. S to razstavo se še le vidi, na kakšni višini so dela naših dentistov. Razstava motornih in brez-motornih letal vzbuja upravičeno pozornost občinstva. Pozabili pa ne sme-

mo pohitva naših mizarjev, kjer je bilo sklenjeno tudi že nekaj kupčij. Sploh opažamo živahno kupčijo pri strojih, radijskih aparatih in živilski industriji.

Na veseličnem prostoru so bili ves dan v obratu vrtiljak in tobogan, a tudi druge zabavne atrakcije so imele polno mladih in starih obiskovalcev.

Trije uspeli sokolski nastopi

Včerajšnja nedelja je bila spet ena tistih, ki so jo izrabile agilne sokolske edinice za svoje letne javne nastope, da na njih pokažejo najširši javnosti plodove svojega dela. Nastope so imela društva iz Stepanje vasi, Kamnika in Logatca.

Obilna udeležba občinstva, krasno jesensko vreme, posebno pa požrtvo-

valnost prirediteljev je pripomogla, da so na vseh treh krajih odlično uspeli.

Pri tem toplo pozdravljamo, da so na vseh prireditvah sodelovala odposlanstva ljubljanskih sokolskih društev v krajih in z zastavami, kar je še bolj povzdignilo manifestacijo sokolske misli in dela.

a Ruski film, »Peter Veliki« v kinu Matice. V soboto se je v na novo preurejenih prostorih kina Matice vršila otvoritev nove sezone z velikim ruskim filmom »Peter Veliki«. Film, ki je res odličen, je vzbudil v Ljubljani ogromno zanimanje, posebej pa še zaradi tega, ker je to po dolgih letih spet prvi film ruske produkcije predvajan v našem mestu.

a Boj za krompir. Na živilskem trgu je bilo včeraj veliko razburjenja med ljubljanskimi gospodinjami, ko so prodajalke sklenile nekaj »krompirni kartel« in dvignile ceno krompirja na 2½ din. Seveda so se naše gospe, ki so bile pripravljene plačati tudi toliko, kar je pa spet izzvalo ostre proteste na drugi strani. Slednjič je nastopila komisija tržnega urada, ki je stavila prodajalkam ultimatum: ali boste, da-jate krompir po din 1,50, ali pa bo zaplenjen. Tako je kartel moral kapitulirati in kupčije so se potem mirno razvijale. Ta primer je spet pokazal, da treba samo energičnega nastopa oblasti, pa bo deljinja kmalu ugnana.

TRAGIČNA SMRT ŠTIRILETNEGA OTROKA

V petek se je v Bodrežu pri St. Vidu pri Grobelnem dogodila nesreča, ki je zahtevala smrt štiriletnega fantka. Na pašniku je krava stopila malemu Stanku Rateju, sinu posestnika na prsi in mu strla prsni koš. Fantka so takoj prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu umrl.

c Hvalevredna gesta. Juvelir g. Anton Lečnik v Celju že skozi 10 let pogosti na kraljev rojstni dan, 6. septembra po 50 revežev. Ker se bo to leto zgodilo že 10. bo g. Lečnik na kraljev rojstni dan pogostil 75 revežev. Obed se bo vršil 6. septembra ob 13. v gostilni »Pri Mostu«. Reveži se naj zglasijo pri g. Lečniku na Glavnem trgu, kjer bodo dobili nakaznice.

c Statistika umrlih. V mesecu avgustu je v Celju umrlo skupaj 32 oseb, v mestu 9, v bolnišnici 23.

c Poveljnik celjske orožniške čete major g. Stefan Vindakijević je prestavljen po službeni potrebi. Na njegovo mesto pride kapetan II. razreda g. Svetlič Artur iz Andrijevca v zetski banovini.

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Ker je bilo zadnjič objavljeno nekaj o socialnih reformah, je nujno potrebno, da se vnese tudi važno vprašanje glede uradniškega zakona, posebno člen 113., kajti v tem členu tličijo velike krivice. Gre namreč zato, da se štejejo dnevničarska leta za pokojnino odnosno za napredovanje. K. J.

Maribor

Praznik železniških zadrugarjev

Svečana blagoslovitev štirinadstropnega zadrugnega doma Nabavljalne zadruge železničarjev v Mariboru

Včeraj dopoldne je bila v Cafovi ulici slovesna blagoslovitev impozantne štirinadstropne stavbe Nabavljalne zadruge železničarjev, ki pomeni za zadrugištvo velik korak naprej pri delu za korist zadrugarjev. Blagoslovitvene obrede je opravil mariborski škof dr. Tomažič. K slovesnosti so se zbrali številni zastopniki oblasti in organizacij ter gospodarskih korporacij in mnogo zavednih zadrugarjev-železničarjev. Otvoritveno besedo je spregovoril predsednik Nabavljalne zadruge železničarjev v Ljubljani g. Klebel, ki je pozdravil goste, med njimi oba mariborska okrajna načelnika dr. Šiško in Ajleca, zastopnika vojaške oblasti podpolkovnika Maslača, zastopnika mestne občine podžupana Žebota, zastopnika železniške direktorije direktorjevega pomočnika Hojsa iz Ljubljane, zastopnika Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev Deržiča iz

Beograda in Brandnerja iz Maribora, predsednika mariborske Nabavljalne zadruge drž. uslužb. Reharia, predsed. Kreditne zadruge drž. uslužb. dr. Jančiča, zastopnika želez. kreditne zadr. v Mariboru Kramžarja, šefa postaje Maribor Permeta, šefa postaje Tezno Florjančiča, šefa postaje Maribor Studenci Merca, celokupno upravo Nabavljalne zadruge železničarjev v Ljubljani, zastopnika UŽC Lipovška, zastopnika žel. delavnic inž. Urana, zastopnika želez. podpornega društva Meniha in Frangeša itd.

Po škofovih iskrenih čestitkah je sledil nagovor zastopnika Zveze Nabavljalnih zadrug drž. uslužb. g. Deržiča iz Beograda, ki je poudaril potrebo in pomen novega zadrugnega doma v Mariboru in nezmožnost zavest obmejnih za-

družnikov. V imenu uprave mariborske žel. Nabavljalne zadruge se je vsem zahvalil za pomoč in sodelovanje pri postavitvi mogočne stavbe višji inšpektor g. Arlič, zaključno besedo pa je imel podžupan Žebot, ki je v imenu mestne občine čestital k tako lepemu zadrugnemu uspehu, saj je nova stavba ponos našega mesta.

Nato so si gostje ogledali stavbo, njene krasno urejene prostore za prodajalno in gostilno ter moderna stanovanja. Gostje je vodil poleg ostalih članov mariborske uprave g. Brečelj, ki je dal vsa potrebna pojasnila. Po ogledu so bili povabljeni gostoljubno pogoščeni.

Popoldne so se zadrugarji odpeljali z avtobusom na Pohorje, kjer so si ogledali zemljišče Zadruge uslužbencev nabavljalnih zadrug, na katerem bodo zgradili novo mogočno planinsko postojanko.

Za pomoč tekstilnemu delavstvu

Jutri (3. septembra) se sestane v Ljubljani anketa, ki bo razpravljala o vprašanju zaščite tekstilnega delavstva, ki je v sedanjih razmerah najhujše prizadeto. Na tej anketi bodo zastopane vse štiri delavske strokovne organizacije in Delavska zbornica kot zastopnica delavstva, delodajalce pa bo zastopala Zveza tekstilnih industrijcev in Zbornica za TOI.

Na predkonferenci so se zastopniki strokovnih organizacij zedinili o zahtevah, ki jih bodo predložili na anketi. Te zahteve so: Prizadetemu delavstvu je treba takoj pomagati z izplačilom enkratne denarne podpore;

odpuščeni delavci naj bi dobili enkratno podporo v znesku štiriletnske mezde, primerno podporo pa morajo dobiti tudi delavci, ki so bili prizadeti s skrajnim obratovanjem. Delavstvo je treba zaščititi pred nenadnimi odpušči in v primerih, ko podjetja omejujejo obratovanje, — v ta namen naj ministrstvo izda posebno odredbo z zakonsko močjo. Ustanovi naj se poseben banovinski sklad za podpiranje prizadetega tekstilnega delavstva in ta sklad naj pozneje služi vsemu industrijskemu delavstvu v Sloveniji. Ponovno je treba sklicati pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe in določitev novih mezd.

General Golubović se poslavlja

Upokojeni brigadni general g. Mihajlo Golubović, ki je v Mariboru zelo priljubljen, se danes s svojo rodbino poslavlja od Maribora in Mariborčanov, s katerimi je bil vedno v najpristranejših

odnošajih. G. general in njegova rodbina odpotujejo danes ob 17.55 iz Maribora. K slovesu se bodo na kolodvoru zbrali njegovi mariborski prijatelji in znanci, da mu stisnejo roko v slovo.

Visoka bogoslovna šola v Mariboru

»Službene novine« objavljajo uredbo ministra za prosveto o visoki bogoslovni šoli v Mariboru, s katero se pretvarja dosedanje bogoslovno učilišče v državni zavod za visoko bogoslovno izobrazbo kandidatov za katoliške duhovnike. Ta šola je zavod, ki daje višjo teološko stro-

kovno izobrazbo. Šola je posebno pravno telo. Vzdržuje se iz državnega proračuna in je neposredno pod nadzorstvom prosvetnega ministra. Šolska oblast so rektor in učiteljski svet. Redni pouk traja najmanj 10 in največ 12 semestrov oz. 5 ali 6 šolskih let.

PRIJAVITE ZALOGE PŠENICE IN PŠENIČNE MOKE!

Glasom uredbe o ukrepih v svrhoprekrbe prebivalstva s kruhom poziva mariborsko mestno poglavarstvo vse tiste, ki jim ta uredba predpisuje prijavo zaloge, da opravijo prijavo najkasneje do jutri (torek) pri mestnem poglavarstvu v Mariboru (tržno nadzorstvo).

ZANIMIVA ŠAHOVSKA PRIREDITEV V MARIBORU

Za šahovsko simultanko mojstra g. Ivana Lešnika iz Beograda, ki bo jutri, v torek ob 20. v lovski sobi pri »Orlu«, je med našimi šahisti veliko zanimanje. S priznanim šahovskim mojstrom se bo borilo okoli 30 organiziranih in neorganiziranih šahistov iz mesta in okolice. Prijavnina je 5 din. Šahisti naj prineso šahovnice s seboj.

STRELA UDARILA V POSTELJO

V dolgošah pri Mariboru je strela udarila v posteljo v kateri je spala 10 letna hčerka žel. kurjača Rozika Krivec. Strela je oplazila deklico in jo nevarno obžgala, tako da so jo morali nemudoma prepeljati v mariborsko bolnišnico.

TRBOVELJSKI RUDARJI V MARIBORU

Včeraj je obiskalo Maribor 50 rudar-kih mojstrov in strojarjev iz Trbovelj. Ogledali so si tovarni Hutterja in »Zlatorog« ter zanimivosti našega mesta. — Polni najlepših vtisov so se zvečer vrnili v črne revirje.

STANOVANJSKA KRIZA GLASBENE MATICE V MARIBORU

je za prvo silo in začasno urejena, vendar je uspešno delo celotne Matice oteženo, ker je razbito na več krajev. — Sama šola je dobila svoje učilnice in prostore za vodstvo v Kopališki ulici ter je pričetek letošnjega šolskega leta osigurana. Pevski zbor in orkester pa sta dobila začasno svoje študijske prostore v risalnici I. drž. dekliške meščanske šole na Slomškovem trgu. Tamkaj bosta morala ta dva odseka Matice ostati tako dolgo, dokler ne bo končno najdena rešitev strehe za celo glasbeno družino mariborske Matice. Vsa kulturna javnost Maribora pričakuje, da se to vprašanje vzame resno v pretres in končno reši tako, kot s kulturnega in narodnostnega vidika zasluži.

m Mariborski župan dr. Juvan se je vrnil iz Beograda, kjer je posredoval pri raznih ministrstvih v zadevi tekstilne industrije in preskrbe mestnega prebivalstva z živili.

m Magistratni ravnatelj g. Rodošek je zastopal mariborsko mestno občino pri sobotni otvoritvi ljubljanskega velesejma.

m Iz policijske službe. Za policijskega komisarja v Ljubljani je prestavljen Franc Hartman od obmejne policijskega komisariata v Mariboru.

m Razpis zdravniških mest. OUZD v Ljubljani razpisuje mesto zdravnika-uradnika za splošno prakso in mesto pogodbenega specialista serobakteriologa, oboje v Mariboru. Rok za vlaganje prošnje do 25. septembra.

m Napreduje v 7. skup. profesor drž. trgovske akademije v Mariboru Friderik Degen.

m Nove uradue ure na mestnem poglavarstvu so bile uvedene iz današnjim dnem, in sicer od 8.—12. in od 15.—18. na vseh oddelkih.

m Obrtna nadleževalna šola v Mariboru poziva vse doslej vpisane učence, da se od 1. sept. naprej javijo okoli 10. na mestnem poglavarstvu, kjer bodo prejeli dodelilne listke. V nedeljo, 8. t. m. se zbore v svojih razredih, kjer bodo dobili nova navodila.

m Na pokopališču krajevo staro železo. Zasebnica Alojzija Trinkel je zasačila dva fantiča, ki sta kradla staro železo na grobeh. Mlada talova sta pohegnala, aktovkovo z železom pa sta odvrгла in je sedaj na stražnici.

m Zeparka na tgu. Viničarki Amaliji Kramarjevi je nekda 12 letna žeparka ukradla denarnico, v kateri je bilo 150 din gotovine.

m Koruzne moke trenutno ni in če bo prišla na trg v prihodnjih tednih, bo izredno draga, ker je cena koruzi, ki je bila prej maksimirana na 180 din, v Vojvodini narasla že na 350 din. Cim pa bo prišla na trg nova umetno sušena koruza, bo cena koruzni moki rapidno padla.

m Drugo zborovanje slovenskih zgodovinarjev bo 7. in 8. sept. na Ptujski gori, v Ptuj in Dornavi. Pripravljalni odbor naproša vse udeležence, da se nemudoma prijavijo Muzejskemu društvu v Ptuj, da bo tako mogoče v redu oskrbeti prehrano, prenočišče in prevoz.

m Legitimacije za četirinsko vožnjo v Ljubljano se še dobijo v biletarnicah Putnika v Mariboru, Celju, Ptuj in St. Ilju. Istotam se dobe tudi četirinske vozne karte in legitimacije K-14 za din 30.— za III. potniški in din 44.— za II. potniški, za III. brzi pa din 49.50. Pozivamo vse zainteresente, da si kupijo vozne karte že v predprodaji pri Putniku, da ne bodo vlaki imeli zamud!

m Rok za predelavo industrijskih motorjev na pogon z domačim gorivom bo po vestih iz Beograda podaljšan do 1. oktobra in ne do konca leta.

m Iz banovinske hranilnice v Mariboru. Izbrisana sta člana uprave Hranilnice dravske banovine v Mariboru dr. Bartol Anton in Prijatelj Ivan, vpisana pa sta Macun Anton, trgovec in Kirar Franc, veleposelniki pri Sv. Petru ter košarški župan. Prokura je dodeljena Viktorju Perneču in Ivanu Sušniku.

m Za sodne pripravnike pri okrožnem sodišču v Mariboru so bili postavljeni diplomirani pravniki dr. Anton Strašek iz Hoč, Albin Skrajnc iz Ljubljane, Zvonimir Gabršček od Dev. Marije v Polju, Rajko Zupanc iz Kranja, Vinko Levstek iz Sodražice in Vlado Jevšek iz Ljubljane.

m Matičarji in matičarke! Prva pevska vaja mešanega zbora bo v torek, dne 3. sept., ob 8. zvečer v risalnici I. drž. dekliške meščanske šole v Mariboru, Slomškovo trg, II. nadst. Vsi in točno. Novi pevci in pevke vabljeni. — Pevovodja.

m Glasbena šola Glasbene Matice se je že vselila v nove prostore v Kopališki 11 ter je vse pripravila za začetek šol. leta. Šolski prostori so svetli ter lepi in šolsko vodstvo se je potrudilo, da jih je uredilo udobno, kolikor je to bilo mogoče s skromnimi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Škoda pa je, da število učilnic ne odgovarja šolskim potrebam. Šola prične s poukom že 5. septembra, da ne bi bili gojenci predolgo brez učiteljevega nadzorstva in da ne bi radi tega trpel njihov napredek v glasbenem študiju. Vpisovanje bo že v novih prostorih 2. in 3. septembra.

m Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru poziva člane in ostalo občinstvo, da se sprejemajo vse prijave, ki so v nasprotju z uredbo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, v uradnih urah, vsak ponedeljek in petek od 18. do 19. v pisarni na Rotovškem trgu v pritličju. Vse zadevne prekrške bo Društvo takoj predložilo na odločujoča mesta. »Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru«.

m Sokolska župa Maribor poziva vse brate in sestre, ki se nameravajo udeležiti odkritja spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani, 6. septembra, da se prijavijo župi direktno, oz. preko svojega društva, do 2. sept. Obvezen je svečan krog, oz. narodna nošnja. Vožnja je četirinska! Ostale informacije daje župa. Zdravo!

m Ne iztepaite cunj skozi okna! V mestu, zlasti pa v najprometnejših ulicah, se je razpasla navada, da služkinje jutraj iztepaajo cunje kar skozi okna, kar za pešce in kolesarje gotovo ni prijetno. To je tudi policijsko prepovedano, zato naj bo v tem pogledu red!

m Obrtna nadleževalna šola v Mariboru poziva vse doslej vpisane vajence in vajenke, naj pridejo od 1. sept. dalje (vsak dan dopoldne okoli 10.) na mestno poglavarstvo po dodelilne listke. V nedeljo 8. sept., se bodo potem zbrali ob 9. dop. v svojih razredih radi navodil za začetek pouka.

m Koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru je prevzel znani mariborski knjigar g. Tone Koren.

m Konj brenil otroka. V Slovenski Bistrici je konj brenil v glavo 3 letnega tesarjevega sina Alojza Šosterja in mu nevarno poškodoval oko. Deček se zdravi v tukajšnji bolnišnici.

m Brana na nogo. V Pekrah je padla brana na nogo 35 letnemu delavcu Feliks Springerju in mu jo zdrobila.

m Kolo je bilo ukradeno trgovskemu pomočniku Karlu Fricu na Kralja Petra tgu. Ukradeno kolo je znamke »Bauer« z ev. št. 22787.

* »Jadran-Nanos«. V sredo ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih sestanek v proslavo kraljevega rojstnega dne. Odbor.

* Na jesenske konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru bo vozil poseben avtokar Putnika v nedeljo, dne 8. septembra. Takojšnje prijave pri »Putnik-u« Maribor.

* Nastavljenici Grajskega kina se najtopleje zahvaljujejo gosp. Guštinu za izdatno draginsko doklado. — Hvaležni nastavljenici.

m Nočna lekarniška služba: od 31. avgusta do vključno 6. sept. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Radio

KAJ VAM PRIPOROČAMO, DA POSLUŠATE JUTRI?

Ljubljana: 13.02 slovenski napevi (sodeluje g. Friderik Lupša in RO); 21. koncert operne glasbe (RO); 22.15 narodne in umetne pesmi ob spremljevanju citer (gdč. Stefka Korenčanova, g. Vilko Skok). — Beograd: 13.10 slovenske narodne pesmi poje g. Josip Dornik s spremljavo g. Ivana Skalarja na citrah, 18.30 narodne pesmi (gdč. D. Vasiljevič in RO); 20.15 klavirski koncert (g. Erno Dohnany iz Budimpešte); 20.45 pevski koncert ge. Zlate Gjunjenac; 22. violinski koncert g. M. Dimitrijeviča. — Zagreb: 22. plesna glasba. — Sofija: 21. ruske romance; 22.05 plesna glasba. — Praga: 22.30 pester glasbeni program. — Bratislava: 21.15 bolgarski kvartet. — Budimpešta: 22.10 salonski orkester; 23.15 plesna glasba. — Solens: 19.30 odlomki iz operet. — Kalundborg: 22.15 lahka glasba.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. Beograd: 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

Kino

* Grajski kino. Samo do vključno srede izboren francoski film »Prelom strast!« Od četrtka dalje »Ljudje iz varieteja«. * Kino Union. Do vključno torka »Kralj pustolovcev« velefilm iz davnih vifeških časov z Ronald Colmanom v gl. vlogi. * Esplanade kino. Danes otvoritev nove filmske sezone z prvovrstnim nemškim filmom »Guverner« z Willy Birgelom in Brigitte Horney.

Državna razr. loterija

DIN 80.000.—	2116
DIN 60.000.—	32307
DIN 20.000.—	4973 57201
DIN 10.000.—	72493
DIN 12.000.—	2129 20288 57585 71201
DIN 10.000.—	
2113 7391 17482 24207 48721 59357 60909 81870	
DIN 8.000.—	
2823 7815 12564 19249 52288 57537 63260 64221 67073 69495 75791 85842	
DIN 6.000.—	
4839 6299 28273 32719 34936 51880 56837 73976 75292	
DIN 5.000.—	
20047 28851 29251 37078 46848 51222 66444 69401 72923 74591 90438	
DIN 4.000.—	
4999 7068 9916 10117 12259 19005 26203 29786 31944 35147 36873 39658 42879 43446 46950 50613 52573 54302 55696 65800 66682 75996 77148 81987 82976 86646 93372 95864 95939 97320 98539 98913	
Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor. Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)	

n Silna eksplozija je nastala v beograjski tovarnici zamaškov »Osvit«. Eksploziralo je 10 zabojev s skupaj 100.000 zamaški. Del zgradbe se je zrušil. Težko je ranjen eden delavec, laže ranjenih je več. Nastal je požar, ki so ga lokalizirali gasilci. Materialna škoda je jako velika.

Zanimivosti

Kako so si Angleži prilastili iznajdbo skromnega Ljubljanačana

Tržaška senzacija pred sto leti

Poletje 1840. Tržaški zaliv. Na obali se vse tare ljudi. Ob obali je zasidran neki parnik. Ljudje so razburjeni. Vsi mahajo z rokami, govorijo vsevprek in eden je bolj informiran, kot drugi. Vsi občudujejo parnik. Vsi se čudijo vražji iznajdbi, s katero so pripili Angleži v Trst. Kadeči se dimnik — to še gre. Dasi so bili starejši dolga mnenja, da ima tudi tu hudič prste vmes, so se ljudje na ta pojav že privadili. Toda na svojih jamborih nimajo niti enega jadra, celo pomožnega ne. Nikjer ni videti niti enega kolesa. Kako se giblje, kaj žene to skrivnostno ladjo po širnem morju? Poznali so že kadeče se ladje s kolesi, ki so jih gnala po svetlu. Toda tu so bile stene gladke, nikjer ni bilo videti „zabojev“ za kolesa. Ladja je bila gladka kot jadrnica.

Edino skromen moziček peldesetih let se ni čudil tej hudičevi barki v zalivu. Mirno se je sprehajal po obali v svoji črni suknji in z rdečo kmečko marelo. Tu in tam je vzel ščepec tobaka iz svoje tobačnice, nallacene tobaka za njuhanje. Mož je izgledal dokaj filistrski. Pozorni pa so postali ljudje na njegovo strokovnjo pojasnjevanje: Ladja se giblje s pomočjo vijaka, ki je pritrjen nevidno na koncu ladje pod vodno gladino. Izgleda prav tako, kot njegov vijak, ki ga je izdelal on še svoječasnno pri svojih poizkusih. To je bilo v Trstu 1826., v Parizu 1829. in spet v Trstu. Toda niso se zanimali za njegove poizkuse, niso hoteli dati denarja za njegove sanjarije. Minila so leta. Drugi so uresničili njegovo iznajdbo. Drugi triumfirajo, on pa mora živeti v pusti vsakdanjosti. Njegov parnik na vijak, „Civetta“, pa rjavi nekje v mrtvem pristanu.

Peldesetletnik filistrske zunanjsčine je bil cesarsko kraljevi mornariški intendant, katerega imena v radovedni množici verjetno ni poznalo več kot par ljudi. Vedeli so pa mnogi, da je prav čudaški in da nihče ne ve, kaj se kulja v njegovih možganih. Mož pa se je pisal Josip Reselj. Bil je rojen 29. junija 1793. v Chrudimu na Češkem, umrl pa je 9. oktobra 1857. v Ljubljani. Od opisanega dogodka je minilo 12 let, ko se mu je spet porodilo upanje, da bo imel tudi nekaj koristi od svoje iznajdbe. 1852. je razpisala angleška vlada nagrado 20.000

funtov tistemu, ki dokaže, da je iznašel ladijski vijak. Ta razpis je bil precej značilen. Anglija, zibelka mornarice, ni vedela, kdo je izumitelj vijaka. Višina nagrade pa je bila dokaz, kako pomembna je iznajdba. Po delu Angleža Bourna o vijačnicah, je angleški trgovec Cummerow v juliju leta 1829. prijavil patent vijaka, ki ga je „prejel od nekega v inozemstvu živečega tučca“. S tem je naznačena pot do Reslje, kateri je v svoji lahkomišelnosti zaupal vse načrte nekemu posredovalcu že pred 1. 1829. in so tako preko Pariza dospeli v London. Ravno tako z zaupanjem je poslal iznajditelj angleški admiraliteti tudi svoja pisma in dokumente, da bi dokazal pravico do nagrade. Bilo je to pet let pred njegovo smrtjo. In na-

to je čakal in čakal. Čakal in upal zaman kot celo svoje življenje. Posredoval je celo nadvojvoda Ferdinand Maks, ustanovitelj avstrijske vojne mornarice. Nagrade ni prejel — še dokumentov mu niso vrnil. Stiriinštidesetletni prosilec se je potegovalo za nagrado. 20.000 funtov pa je bilo razdeljenih petim neznanim Angležem.

Danes vemo, kdo je pravi iznajditelj. Šest let po smrti je doživel priznanje tudi Reselj. Pred dunajsko tehniko so mu poslali velik spomenik in ga slovesno odkrili ob cesarjevi navzočnosti. V Ljubljani imamo cesto z njegovim imenom. Vse to malo pozno priznanje možu, ki je povzročil preobrat v morjeplovbi in omogočil mnogim nesluteno bogustvo.

Francoska vojna letala, ki so jih zajeli Nemci

Zaščita umetnostnih in zgodovinskih dragocenosti v sedanji vojni

Izbruh vojne je prinesel za vojskujoče se države tudi problem zaščite umetnine in zgodovinskih dragocenosti pred razdejanjem. Mnogo umetnin je nakopičenih po mestih v muzejih, palačah itd., katerih vrednost je neprecenljiva in se ne bi mogle nikdar nadomestiti, če bi bile kdaj razdejane. Zato jih je bilo potrebno primerno zavarovati. Toda to ni ravno lahko in je treba vedno najti primeren način, da se umetnina pri taki »zaščiti« sami ne bi poškodovale in uničile. Manjše predmete je mogoče shraniti na različnih krajih, v zavarovanih kle-

teh, lahko jih je prenesti iz ogroženih mest na deželo itd. Težko pa je rešiti vprašanje pri takih, ki jih ni mogoče prenašati. Kako bi mogli prenašati berlinski pergamonski oltar, katerega fronta meri skupno 120 metrov? Obložili so ga s 30.000 peščenimi vrečami.

Predvsem pa moramo vedeti, da so umetnine mnogo občutljivejše za »spremembo zraka«, kot pa si mogoče to predstavljamo. Da so za tako spremembo občutljive egiptovske mumije, se nihče ne bo čudil. Slike morajo biti na svežem zraku, če nočemo, da se poškodujejo. Sta-

Za dolar lahko postanete glavni junak ali junakinja

V časopisju Združenih držav se pojavljajo zadnje čase oglasi naslednje vsebine: »Romanopisec je pripravljen dobaviti Vam garantirano še neobjavljeno kratko originalno povest, v kateri boste igrali vlogo junakinje ali junaka. Cena 1 dolar. Pošljite fotografijo ali natančen osebni popis ter sporočite poklic in ljubezni. Ponudbe pošljite na...«

Ni nam znano, kakšen odziv je našel podjetni »romanopisec« in koliko ljudi je zahrepenelo po glavni vlogi v dolarski zgodbi, ki se je zajamčeno morala končati s »happy endom«.

115 let toplomera

Merjenje telesne temperature je danes že splošno v uporabi. Danes se nam zdi samo po sebi razumljivo, da bo vsak zdravnik, ki hoče ugotoviti bolezen, izmeril bolniku najprej temperaturo. Merjenje mu pomaga za nadaljnjo orientacijo. In vendar je bilo letos v avgustu šele 115 let od rojstva moža, ki je uvedel v zdravilstvo točno merjenje telesne temperature. To je bil klinik Reinhold August Wunderlich.

Konj in aligator sta se tepla za laso.

Sloviti južnoameriški lovec Pablo Diaz je vlovil z laso velikega aligatorja. Ko je razjahal, je privezal laso za sedlo in hotel nato potegniti žival iz vode. Toda aligator je bil močnejši, potegnil je konja v vodo. Da ga reši, je Diaz odrezal dragoceno laso, ki je z aligatorjem izginila v valovih.

Konj konzul. Največjo politično kariero v konjski zgodovini je naredil gotovo konj rimskega cesarja Kaligule Incitatus. Kaligula ga je imenoval za konzula. Izkazovati so mu morali vse časti kot pravemu konzulu. Žrl je iz slonokosčenih jasl in pil iz zlatih posod.

STROKOVNA SODBA

O n a: »Kako ti je všeč moja najnovejša fotografija?«

O n: »Gotovo je bila posneta v tisočinki sekunde.«

O n a: »Zakaj?«

O n: »Ker imaš na sliki zaprta usta!«

re plastike iz lesa ne smejo imeti niti preveč, niti premalo vlažnega zraka. In kako jim preskrbeti primerno temperaturo tudi v njihovem zaklonišču? Sloveča glava Nofretete je n. pr. tako občutljiva za klimatične izpremembe, da so jo morali za varovati v hermetično zaprtem prostoru. Enako nego zahtevajo kosi dragocene starogrške keramike. Za druge predmete pa zadostuje, če jih spravijo v močne lesene zabojce, zaščitene s pločevino ali svinčcem na varno mesto.

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

8 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Vsako krdelo, ki je šlo tod, je moralo skozi kanal ter se v njem skriti, da bi se odpočilo. To smo dobro vedeli.

Ko smo prišli zvečer k mostu, smo si pazljivo ogledali vsa položaja. Od vasi Pomoranke so se vlekle črne zorane njive. Tu bi se nihče ne mogel skriti. Na drugi strani nasipa proti meji je ležala dobrava, ki je prehajala v ozek klin. Ne, tudi na tem mestu se ne bodo mogli skriti. Ob nasipu smo zato skopali dva jarka. Hrobar in jaz sva legla v onega v smeri proti Pomoranki, Krisa v onega proti meji. Pod nami je bil kanal. Prav dobro smo videli vhod v kanal. Nato smo še preizkušali, če smo dobro skriti. V kanalu smo pokadili cigarete, nato pa smo plegli v jarke na prežo.

Čas se je vlekel ko polž. Čestokrat se mi je zdelo, da čujem korake. Pa sem se motil. V desnici sem imel repetirko, v levici pa konec vrvice, ki je peljala do Krisa, ležečega na drugem koncu nasipa. Domenila sva se, da potegnem za vrstico dvakrat, čim koga opazim, trikrat pa, ko bi stopil v kanal. Ves načrt smo sestavili do zadnje potankosti... Krisa in jaz bova molčala; le v skrajnem slučaju bova govorila, toda z izpremenjenim naglasom.

To je bilo posebno važno za Kriso, ki ga oblasti še niso zasledovale in se je

prosto gibal po mestu, kjer je mogel dobiti dragocene informacije. Krisa je imel na sebi kazaljko z zaviranim ovratnikom, na glavi pa narobe obrnjeno kapo. Obraz je imel izpremenjen, nad usti pa prilepljene velike rdeče brke. Ko sem ga prvič zagledal takega, me je posilil odkritosrčen smeh. Jaz sem si obraz tudi nekoliko spremenil, pod nos pa prilepil kratke črne brke.

Čas se vleče. Ležim v jarku poleg Hrobarja in o marsičem premišlujem...

Nekje zavija pes. Skušam ugotoviti, kje. Minute in ure bežijo. Nikogar ni... Ozrl sem se na uro s fosforescirajočima kazalcema. Na enajsto se pomika. Nena doma sem zaslišal udarec kot da bi nekdo zadel z okovanim čevljem ob kamen. Ozrl sem se na desno in jel napenjati ušesa. Zdelo se mi je, da slišim drsanje korakov. Nato pa je vse utihnilo... Spet nekaj slišim... Da, že čujem pravilne tihe korake...

— Gredo, — si radostno mislim. — Prav gotovo gredo!

S telesom sem se stisnil na dno jarka, glavo sem nekoliko dvignil ter vrtal z očmi v temo. V taki temi pa je sluh zanesljivejši kot vid — čedalje jasneje razpoznavam korake ljudi, ki se iz teme bližajo našemu skrivašču. Dregnil sem

Hrobarja v bok. Tudi on prshiškuje, nato mi priklama. Slišim, kako si pripravlja nož in svetilko. Z nožem v roki bo namreč pregledaval v kanalu Alinčukove.

Zdaj slišim že popolnoma jasne korake. Zategnil sem vrvice. Krisa mi odgovori... Torej bedi...

Koraki so čedalje bliže. Vem, da niso koraki zelenih, kajti ti ne hodijo tako previdno. Alinčukovi so ali pa kdo drugi. Znenada zagledam postavo, ki se je kakih deset korakov pred nami izvila iz teme. Za njo gredo ostali. Sklonim glavo, da bi me tihotapci ne opazili.

Pet jih je. Bližajo se nasipu. Tik pred kanalom so se ustavili. Precej časa stojijo nepremično, nato je eden izmed tihotapev stekel po nasipu. Nadejal sem se tega. — Kaj je vendar? Morda sploh ne bodo šli v kanal? — Opazujem ostale štiri, ki stojijo pred vstopom v kanal. — Pregledati hočejo tudi drugo stran nasipa, — ugibam. In nisem se zmotil. Ta hip vidim, kako stopi nekaj korakov pred menoj iz kanala postava z nahrbtnikom na plečih. Slišim tihi: »Pst! Pst!« Nato pa se postave pomaknejo proti kanalu. Srce mi radostno bije: vse gre kot namazano, prav tako kot smo si predstavljali.

Alinčukovi so drug za drugim zlezli v kanal. Ta hip sem trikrat potegnil za vrvice. Krisa se je pognal iz jarka. Prav tako tudi Hrobar. Jaz pa za njim.

Z obeh vstopov kanala sta zabliskali močni električni svetilki, ki sta s svojimi prameni popolnoma razsvetlila kanal. — Hrobar pa je mirno in odsekano velel:

— Roke kvišku! Eden, dva! Niti koraka več! Prima!

Sedaj sem še jaz posvetil s svetilko. Hrobar pa je z nožem v rokah vstopil v kanal. Že pregleduje prvega Alinčuka. Albin je. Hrobar mu je potegnil iz žepa najprej samokres, nato rezervne nabojne in še nekaj; česar ni sem mogel razpoznati. Vse je spravil v svoj žep. Nato pregleda drugega — Adolfa. Nato Alfonza, za njim Ambroža in slednjič — Alfreda. Ta je nekaj dejal Hrobarju, ki mu je odgovoril:

— S kakšno pravico?... S tako kot se mi poljubi! Razumeš? In če se mi bo zahotelo, ti polomim zobe ali pa požnem kroglo v rebra!

Hrobar je končal pregled in dejal: — Snemite nahrbtnike! Pa naglo, da vas ne požnem!

Hrobar je imel sedaj v levici svetilko, v desnici pa nabito repetirko, ki jo je zaplenil Alfredu. Bratje Alinčukovi so naglo sneli nahrbtnike, nakar jim je Hrobar velel:

— Zdaj pa naglih korakov na mejo! Drug za drugim!... Jaz vas bom poganjaj... Kdor se ozre, mu pošljem kroglo v pleča, ki mu bo očistila kosmato vest. Naprej! Prima!

Krisa je ugasnil svetilko in odstopil. Alinčukovi pa so drug za drugim zlezli iz kanala ter jo ubrali čez polje. Hrobar za njimi. Krisa je znova skočil v kanal, odkoder sva jela metati težke nahrbtnike. Dva in dva sem povezal zase in za Hrobarja, Krisa pa enega, ker je bil šibkejši od naju.

Sport

Slab start mariborskih klubov v ligi

Včeraj se je odigralo prvo kolo slovenskih ligaških tekem, ki je na treh poljih prineslo zmage favoritom, pri čemer je ljubljanski rezultat precej visok, za senzacijo pa je poskrbel SK Železničar, ki v Mariboru nima sreče s Kranjčani.

ZELEZNIČAR—KRANJ 1:2 (1:0)

SK Železničarju se je včeraj maščevalo podcenjevanje nasprotnika iz Kranja ter je pri tem izgubil dve dragoceni točki. Resda je imel večji del igre v rokah ter je tudi predvajal tehnično dovršenejšo igro, ki pa je bila toliko nekoristna, da mu je ostal le izkupiček enega gola. V domači mreži je zadovoljila le ožja obramba ter nekateri posamezniki izmed ostalih, medtem ko sta kriska in napadalna vrsta kot formaciji zatajili. Kranjčani so pomankanje tehničnega znanja izdatno nadomestili z velikim elanom in ambicijo, prekašali so Železničarje tudi v odločnem startu. Najboljša formacija jim je bila obramba z jakim dobrim vratarjem na čelu, odločilna za zmago pa je bila boljša kriska vrsta. Njihov napad se je omejeval na prodore ter s to svojo taktiko tudi uspel.

Prvi polčas je potekel v znamenju težke

premoči Železničarja, ki pa je dosegel v tem delu le en gol. Turk na levi zvezi je z glavo poslal v mrežo žogo, ki se je po prostem streli v 25. min. odbila od prečke. Tudi po odmoru je Železničar večji del igre bil še absoluten gospodar. Položaj se je izpremenil, ko je v 29. min. Djukić zaradi nesporazuma v donaci obrambi izenačil. Sedaj se igra z obeh strani na zmago, pri čemer se je Kranj znatno popravil. V 40. min. srednji napadalec Kranja pred praznimi vrati pošlje žogo v aut, že v naslednji minuti pa reši isti igralec z odločilnim golom Kranju tudi še drugo točko. Razmerje kotov 8:4 za Z.

Tekmo je sodil Ljubljčan g. Deržaj. V predigri je kombiniran team Železničarja premagal Slavijo-P. s 3:1 (1:0). Sodnik g. Bergant.

OLIMP—AMATER 1:2 (1:2)

Za celjski ligaški derby je vladalo neobičajno veliko zanimanje. Na Olimpovem igrišču v Gaberju se je zbralo preko 500 gledalcev, ki so bili priča napeti prvenstveni borbi, ki je prinesla Trbovelčanom dve zasluženi točki. Bili so domačim v vsakem pogledu nadmočni, precej šibek je šamo njihov napad, kjer so

igralci v odločilnih situacijah preveliki egoisti. Olimpovo moštvo je zadovoljilo le v obrambi, kjer je briljiral vratar. Igralo se je večinoma na polju domačih.

Olimp je iz prodora že v 4. min. dosegel vodstvo po Čatru, šele pred polčasom je Kos dvakrat zaporedoma v 39. in 40. min. potresel Olimpovo mrežo. Sodil je Mariborčan g. Kopic.

V predigri je kombinirano moštvo Olimpa remiziralo s komb. Jugoslavijo 2:2 (1:0). Sodnik g. Reinprecht.

LJUBLJANA—MARIBOR 4:0 (2:0)

ISSK Maribor se je vrnil s svojim nekompletnim moštvom težko poražen ter je bil večji del igre v obrambi. Moštvo kot celota se nikakor ni moglo znajti, med posameznimi formacijami je bila najboljša še obramba, ki pa je bila preobremenjena, v ostalem moštvu se je več ali manj uveljavilo nekaj posameznikov, zlasti Šonaja kot krilec ter Dušan v napadu. Maribor je v polju predvajal še dovolj zadovoljivo igro, pred nasprotnimi vrati pa je napad stalno odpovedal. Ljubljana je nastopila s pomlajenim moštvom, vendar kompletna. Obramba je imela z mariborskim napadom dovolj lahko delo, kriska vrsta je bila z izjemo Pupota povprečna, jako odločen je bil ljubljanski napad, ki je mnogo streljal.

Goste je brez dvoma precej demoraliziral

jako problematičen Lahov gol kar v prvih minutah, v 20. min. pa se še je Čebolinova žoga nesrečno odbila od Starca v mrežo. Šerčer in Erber sta še po odmoru zvišala v 17. in 40. min. na 4:0. Sodnik g. Erlih.

BRATSTVO—MARS 3:2 (2:2)

Mars je v prvih minutah iznenadil z dvema goloma, strelca sta bila Doberlet in srednji napadalec. Sele v zadnjih štirih minutah je Bratstvo po Ivaniševiću in Maroltu izenačilo. Odločilni gol si je zabil Mars sam. Sodil je g. inž. Mrdjen.

LEP USPEH MARIBORSKIH PIVALCEV

Na juniorskem državnem prvenstvu v Zagrebu so sodelovali tudi 3 člani MPK ter dosegli z dvema tretjima mestoma poleg nekaterih slabših prav lep uspeh. Devetakova je 100 m prosto preplavala v 1:31.2, Mihorkova pa 10 m prsno v 1:41.8. Finčeva (Ilirija) je na 50 m prosto z 32.6 dosegla čas, boljši od drž. rekorda, ki pa kot tak ne bo priznan. Rezultati so razmeroma slabši od dosedanjih, kar gre predvsem na račun izredno hladne vode v bazenu. V končnem plasmaju je postal drž. prvak Jug z 210 točkami, 2. ZPK 150, 3. Ilirija 63, 4. Bob 41, 5. MPK 13, 6. HPK (Dubrovnik) 8, 7. Somborsko SU 3, 8. Maraton (Zg) 1.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, preklic dopisovanja in žensitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se le vnositi v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisarne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Iščo se lepa, do 17 let stara UČENKA z dobrim glasom, katera ima veselje do igranja v boljši, solidni kapeli. Ponudbe s sliko je poslati na Mahovič V., Petrinja, kavarna »Zagreb«, 17292-2

SLUŽBO IŠČE

IZURJENA MODISTINJA išče mesta. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 17295-3

VAJENCI (KE)

14 letno dekle išče mesto SIVILJSKE VAJENKE. Naslov v ogl. odd. 17275-4

STANOVANJE ODDA

ŠTIRISOBNO STANOVANJE z vsem komfortom, popolnoma prenovljeno, se odda. — Vprašati v trgovini Oset, Glavni trg 23. 17178-5

DVOSOBNO STANOVANJE terasa, vrt in pritlikline, sončno, se odda. Pušnikova 19, pri »Rapidu«. 17269-5

SOBA IN KUHINJA

se odda takoj ali s 15. septembrom. Koseskega ulica 22. 17287-5

DVOSOBNO STANOVANJE lepo, sončno, se odda mirni stranki 1. oktobra. Stritarjeva 42. M. 17284-5

SOBO IN KUHINJO

oddam dvema mirnima osebam v Špesovem selu. Vprašati Pobreška c. 21, blizu cerkve. 17283-5

TRISOBNO STANOVANJE s kabinetom in vsemi pritliklinami, lepo, se odda s 1. oktobrom po nizki ceni v Malstrov ul. 17. 17268-5

PREHRANA

DVE DIJAKINJI nižješolki. se sprejmeta v dobro oskrbo. Vprašati Ruška cesta 5/I. 17253-7

TRI DIJAKINJE

se sprejmejo v zelo dobro oskrbo. Wildenrainerjeva ulica 17-III. 17143-7

SOBO ODDA

LEPO OPREMLJENO SOBO s posebnim vvhodom ob parku takoj oddam. Vrazova ulica 6-III, levo. 17288-8

SOBA

z dvema posteljami se odda takoj dijakinjam. Tyrševa ul. 26-II, vrata 3. 17290-8

OPREMLJENA SOBA

separirana, za 2 osebi se takoj odda. Razlagova ul. 20, pritlikje. 17288-8

SOBO IŠČE

iščem s 15. avgustom OPREMLJENO SOBO v centru mesta. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 6152-9

Iščem s 15. septembrom opremljeno, sončno, čisto SOBO

Plačam dobro in izročim po želji najemnino četrtletno vnaprej. Cenjene ponudbe čim prej na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalno stanovanje«. 17281-9

LOKAL

VELIK LOKAL

za mesečno najemnino 1200 din in stanovanje odda Kmetijska družba, Meljska c. 12. tel. 20-83. 17007-10

POSEST

Proda se novozgrajena, skoraj popolnoma dograjena, enonadstr., štiristanovanska HIŠA

Zelo ugodno. Pojasnila daje dr. Lavrič, advokat v Slovenjgradcu. 17277-11

Ugoden nakup

KRASNO POSESTVO

v Savinjski dolini, tik banov, ceste, 40 oralo, prvoklasni hmeljski nasadi, sadonosniki, travniki, doraščeni in mladi gozdovi, vse spojeno s hišo in gosp. poslopji, se takoj proda z ugodnimi plačilnimi pogoji. Pojasnila daje Anton Vidovič, Sv. Peter v Sav. dolini. 17265-11

DVODRUŽINSKA HIŠA

(vila) v Krčevini pri Mariboru, naprodaj. Dopisi pod »326« na ogl. odd. »Večernika«. 16762-11

TRAVNATA PARCELA

okrog 2000 m², se proda. Zg. Radvanje št. 15. Ana Vreznik. 18018-11

DENAR

KDO POSODI 60000 DIN proti sigurni vrnitvi. Zastavim knjižice in polico na 16 tisoč dinarjev. Rabim nujno. Naslov pustiti v ogl. odd. »Večernika«. 17273-12

OBRT - TRGOVINA

»K E R A M I K A«

Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peč in št. dilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peč. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Prodaj takoj dobro vpeljavno TRGOVINO

z delikateso, kolonialnim blagom in galanterijo na najbolj prometni točki Maribora, pri živilskem trgu na Vodnikovem trgu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17271-13

GLASBILA

RADIO

nov, prodam ali zamenjam za motorno kolo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17285-20

ZENSKI KOTICEK

NOGAVICE

rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

POUK

ITALIJANŠČINA NEMŠČINA FRANCOŠČINA

po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajemčen uspeh. Gregorčičeva ul. 3, prilikje, desno (nasproti realke). 17161-21

A N T. R U D. L E G A T O V

Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Maribor. Vrazova ulica 4

Vpisovanje dnevno dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. — Šolski program zastavljen, lastni dijaški internat. Začetek pouka 9. septembra. 17291-21

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s prikloplom, 750 ccm v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju 6238-22

OPEL

1.1 l. dostavni voz, nov, prodam Ivan Golob, »Jugopromet«, Celje, Krekova cesta 10. 17294-22

AVTOGUME

vseh dimenzij, motorne in za kolesa, nove ali rabljene, nabavite najceneje pri Ivan Golob, »Jugopromet«, Celje. Krekova cesta 10. 17293-22

MOTORNO KOLO

»Viktorija«, novo, 200 ccm, na prodaj. Aleksandrova c. 3, restavracija »Union«. 17289-22

AVTO »OPEL«

za lahki tovor, vsak čas za vožnjo pripravljen, se poceni prodaj. Maribor, Tomšičev drevored 8. 17286-22

ŽENSKO KOLO

dobro ohranjeno, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17278-22

PRIDELKI

JABOLKA

po 2 din oddaja na drobno Kmetijska družba, Meljska cesta 12. 17008-23

Za vkuhanje sveže prave bosanske slive

v gajbah po 12 do 16 kg oddajam in pošiljam tudi po železnici po dnevni ceni. Josipina Bole

sadije in zelenjava en gros. Maribor, Koroška cesta 20, na dvorišču. 1046

V globoki žalosti naznanjamo svojim sorodnikom in znancem, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila preljuba soproga in mamica, gosna

Katica Eberl

soproga železniškega uslužbenca

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek, dne 2. septembra, ob pol 17. uri iz mrtvašnice na Pobrežju.

Maribor, dne 31. avgusta 1940.

žalujoči: soprog Martin, otroci Milan in Slavica in ostalo sorodstvo.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

OD 31. AVGUSTA DO 9. SEPTEMBRA 1940

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov. — Stevilne posebne razstave. Žrebanje vstopnic obiskovalcev velesejma.

LEPA DARILA: Motorno kolo, radijski aparat, šivalni stroj, harmonika, mnogo koles, preproge, brzoparilnik, pohištvo, otroški voziček, ure, vino, žganje, pivo, rogaška slatina, kravate, izleti s parnikom v Kotor ter številna bivanja v zdraviliščih in letoviščih. Polovična voznina na železnici.